

**Yazar Otorite Dizininde Karşılaşılan Sorunlar:
Ankara Üniversitesi Örneği**

***Problems Encountered in the Author Authority:
Ankara University Case***

Okan KOÇ, Doğan ATILGAN

Makale Bilgisi / Article Information

Bu makaleye atıf yapmak için/ To cite this article:

Koç, O. ve Atılğan, D. (2021). Yazar otorite dizininde karşılaşılan sorunlar: Ankara Üniversitesi örneği. *Bilgi Dünyası*, 22(1), 1-30. doi: 10.15612/BD.2021.550

Makale türü / Paper type: Hakemli / *Refereed*
Durum Çalışması / *Case Study*

Doi: 10.15612/BD.2021.550

Geliş Tarihi / Received: 15.06.2020

Kabul Tarihi / Accepted: 28.03.2021

Elektronik Yayınlanma Tarihi / Online Published: 04.05.2021

İletişim / Communication

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği / *University and Research Librarians Association*

Posta Adresi / *Postal Address:* Marmara Sok. No:38/17 06420 Yenışehir, Ankara, TÜRKİYE/TURKEY

Tel: +90 312 430 03 61; Faks / *Fax:* +90 312 430 03 61; E-posta / *E-mail:* bilgi@bd.org.tr

Web: <http://www.bd.org.tr/index.php/bd/index>

Yazar Otorite Dizininde Karşılaşılan Sorunlar: Ankara Üniversitesi Örneği*

Okan KOÇ** , Doğan ATILGAN***

Öz

Otorite dizinleri, kütüphane dermesinin etkin ve doğru bir şekilde kullanıcıyla paylaşılmasını kolaylaştırdığı gibi, ulusal ve uluslararası standartlaşmanın sağlanması konusunda anahtar bir role sahiptir. Yazar adlarının bilgiye erişimde tarama seçeneği olarak öncelikle tercih ediliyor olması, yazar otorite dizinlerinin gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Yazar otorite dizinleri kütüphane dermesinin kontrolü noktasında bir zorunluluk olarak görülmektedir. Bu doğrultuda çalışmada yazar otorite dizinlerinin gerekliliği, bibliyografik kontrol açısından önemi ve otorite dizini oluşturulurken karşılaşılan sorunlar tartışılmaktadır. Araştırma kapsamında örneklem olarak seçilen Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğundaki 8980 bilgi kaynağı incelenmiştir. Aynı zamanda yazarlara ait farklı isim ve mahlasların belirlenebilmesi için mevcut basılı kaynaklar, veri tabanları ve elektronik kaynaklar incelenmiştir. Ayrıca VIAF üzerinde yer alan Türk yazarlara ait otorite kayıtları Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kayıtları ile karşılaştırılmış, yazar giriş tutarlılıkları ve hataları belirlenmiştir. VIAF ve RDA rehberliğinde bir yazar otorite dizini hazırlanırken hangi kurallar ve ilkelerin dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır. Araştırma sonucunda yazar otorite dizinlerinin nasıl hazırlanacağı ve kullanımının yaygınlaştırılması doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Otorite kontrolü, otorite kaydı, otorite dizini, yazar otorite dizini, yazar adları.

* Bu çalışma 2020 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalında Prof. Dr. Doğan ATILGAN danışmanlığında "Yazar Otorite Dizininde Karşılaşılan Sorunlar: Ankara Üniversitesi Örneği" başlıklı tamamlanmış doktora tezine dayanarak hazırlanmıştır.

** Sorumlu yazar, Öğr. Gör. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, okankocby@gmail.com

*** Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, Doğan.Atılgan@ankara.edu.tr

Problems Encountered in the Author Authority: Ankara University Case*

Okan KOÇ** , Doğan ATILGAN***

Abstract

Authority directories have a key role in ensuring national and international standardization as well as facilitating the sharing of the library collection effectively and accurately with the users. The fact that author names are preferred as a search option in access to information reveals the necessity of author authority directories. Author authority directories are seen as a must at the point of controlling the library collection. In this regard, the necessity of author authority indexes, their importance in terms of bibliographic control and the problems encountered while creating an authority index are discussed in the study. Within the scope of the research, 8980 sources of information in the catalog of Ankara University Library selected as a sample were examined. At the same time, existing printed sources, databases and electronic resources were examined in order to determine the different names and pseudonyms of the authors. In addition, the authority records of Turkish authors on the VIAF were compared with the records of Ankara University Library, and author input consistency and errors were determined. It was emphasized which rules and principles should be taken into account when preparing an author authority index under the guidance of VIAF and RDA. As a result of the research, suggestions were made on how to prepare author authority directories and to expand their use.

Keywords: Authority control, authority record, authority index, author authority index, authorship names

* This study was prepared according to the doctoral thesis "The Problems of Author Authority Index: Example of Ankara University" under the supervision of Prof. Dr. Doğan Atılğan at Ankara University, Faculty of Languages History and Geography, Department of Information Management in 2020.

** Corresponding author, Teaching Assistant, Dr. Balıkesir University, Library and Documentation Department, okankocbby@gmail.com

*** Prof. Dr., Ankara University, Faculty of Languages History and Geography, Department of Information Management, Doğan.Atılğan@ankara.edu.tr

Giriş

Tarihin her döneminde önemini koruyan bilginin kayıt altına alınması ve düzenlenmesi süreci, günümüz bilgi ve iletişim teknolojilerinin getirmiş olduğu avantajlarla birlikte gelişimini sürdürmektedir. Bilgi kaynaklarını, kütüphaneciliğe özgü uluslararası standartlarla düzenleyen bilgi merkezleri, bilgiye erişimi etkin ve verimli hale getirerek günümüz toplumunda önemini ve saygınlığını devam ettirmektedir. Özellikle bilgisayara dayalı bilgi sistemlerinin kütüphane ve bilgi merkezlerinde kullanılması ile birlikte, bilginin denetim altına alınması kolaylaşmış ve bilgi denetim standartlarının geliştirilmesine katkı sağlanmıştır. Kütüphane ve bilgi merkezlerinde bibliyografik kontrolün sağlanabilmesi ve yeniden erişim amacıyla düzenlenmesi için bu geliştirilen standartların önemli bir rolü vardır. Uygulanan standartlar ile bilgi kaynağına etkin ve verimli bir erişim ulusal ve uluslararası bibliyografik kontrolün sağlanmasının önu açılmış olacaktır.

Bilgi kaynaklarının kullanıcı ile buluşturulabilmesi için kütüphane dermesine eklenmesi aşamasında öncelikle temel giriş ögesinin belirlenmesi gerekmektedir. Eserin yazarının temel giriş ögesi olarak belirlendiği durumlarda, standartlara uygun olarak gerçekleştirilecek uygulama ile yazara ait bütün eserlerin bir arada sunulması mümkün olacaktır (Rowley, 1996, s.79). Bilgiye erişim açısından temel giriş ögesinin doğru bir şekilde belirlenmesi, kütüphane dermesinin bibliyografik kontrolünün sağlanması açısından önem taşımaktadır.

Kütüphanelerin ulusal ve uluslararası alanda bilgi paylaşımında bulunması ve veri değişimi yapabilmesi için bibliyografik kayıtlarda tutarlılığın sağlanması kilit rol oynamaktadır. Yazar otorite dizinlerinin hazırlanması ile birlikte ulusal ölçekte yazar adlarının kayıt altına alınması ve kontrolünün sağlanmasının tek biçimliliği sağlayacağı, kütüphane dermelerinin etkin kullanımının önünün açılacağı düşünülmektedir.

Uluslararası Yazar Otorite Dizini (Virtual International Authority File - VIAF) projesi ile dünya çapında; Fransa, İngiltere, İspanya, Portekiz ve Belçika'nın ortaklaşa yürütmüş olduğu "Author Project- Otorite Projesi" adlı çalışma ile Avrupa Birliği ülkelerinde (Tillet, 2000, s. 3) ve Hong Kong ve Çince Otorite Adları (Hong Kong Chinese Authority Name - HKCAN) adlı proje ile de Uzak Doğu ülkelerinde (Hu ve diğerleri, 2004, s. 465) yazar otorite dizinlerinde standartlaşma çalışmaları yürütülmüştür. Ülkemiz kütüphane ve bilgi merkezlerinde kullanılmakta olan ulusal bir yazar otorite dizini bulunmamaktadır. Genel olarak kütüphane katalogları incelendiğinde, ulusal bir yazar otorite dizinin oluşturulmadığı görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmada Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloguna yer alan yazar girişleri incelenmiştir. Yazar girişlerinde görülen hata ve tutarsızlıklar belirlenmiş, girişlerin doğru yapılabildiği bulgularla desteklenerek ortaya konulmuştur. Bu çalışma Ankara Üniversitesi Kütüphanesi dermesi örneğinde ülkemizdeki kütüphane kayıtlarında yazar girişlerinde standart oluşturulmasında rehber olabilmesi açısından önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmada, yazar otorite dizinlerinin bibliyografik kontrolü açısından gerekliliği vurgulanmakta, ulusal bir yazar

otorite dizininin nasıl oluşturulması ve kullanılması gerektiği konularında çözüm önerileri getirilmektedir.

Kavramsal Yaklaşım

Otorite dizinleri bilgi kaynağına ait farklı erişim noktalarının belirli standartlara uygun olarak düzenlenmesi ve kullanıcının koleksiyon üzerindeki bilgiye erişiminde seçim ve sağlama süreçlerinde yönlendirilmesini hedefleyen kontrollü listelerdir (Taylor ve Tillet, 2004, s. 5). Bununla birlikte kütüphane kataloğunda yer alan bibliyografik kaydın bütün girişlerinin tutarlılığını sağlamaya yönelik gerçekleştirilen bir çerçeve oluşturma süreci olarak da tanımlamak mümkündür (Thompson, 2016, s. 140). Bu tanımlar doğrultusunda bizce; otorite dizinleri, kullanıcıların etkin bir şekilde bilgiye erişimini sağlamak amacıyla üretilen standart kayıtlardır. Kullanıcılar tarafından gerçekleştirilen taramalarda, adın değişik biçimlerinden göndermelerle otorite olarak erişim için belirlenen bibliyografik kayda bağlayan sistematik listelerdir.

Kütüphane ve bilgi bilimi literatüründe otorite dizini yetke dizini olarak da yer almaktadır. Uygulamada standart olarak belirlenmiş temel başlık ortaya çıkarılırken, kataloglama aşamasında kullanılan ad, konu ya da diziler için belirlenen doğru kayıtlar otorite dizinini ifade etmektedir (Bloomberg ve Evans, 1989, s. 385). Diğer yandan literatürde otorite işi ile ilgili tanımlara da yer verildiği görülmektedir. Bir dermedeki bibliyografik kayıtlar için standart girişlerin belirlenerek tutarlılığın sağlanması süreci otorite işi olarak adlandırılmaktadır (Carrasco ve diğerleri, 2016). Otorite kontrol işlemi ise, kütüphane kataloğunda erişim noktası olarak belirlenen yazar, kurum, seri, konu, tek biçim başlık (uniform title) girişlerinin doğru ve tek tip yazılışları ile aralarındaki önemli bağlantıları göstererek, belirli bir uyum ve tutarlılık sağlama olarak tanımlanmaktadır (Bloomberg ve Evans, 1989, s. 385). Kısacası otorite kontrolün sağlanabilmesi için adın yaygın kullanımını standart olarak seçilir. Ada ait diğer farklı girişler, otorite olarak belirlenen standart forma yönelmeler ile bağlanarak katalogun tutarlılığının sağlanması hedeflenir.

Diğer yandan otorite dizinleri ile sağlanan otorite kontrolü bibliyografik kayıtların tutarlılığını ön plana çıkardığı gibi, bilgiye erişimde sunduğu kolaylıklar ve erişimdeki hız açısından da ilgili katalogun kalitesini göstermektedir.

Otorite dizinlerinin uygulanması ile birlikte ilgili bibliyografik bilgilerin paylaşılması uluslararası anlamda otorite dizini çalışmalarındaki maliyetin düşmesine, daha etkili bibliyografik kontrollerin sağlanmasına ve bilgiye erişimdeki hız ve zamanın etkin kullanımı ile araştırmacılara da katkı sağlayabilecektir.

Kataloglamada standartlaşma ile amaçlanan, bilgi kaynağının içerik ve biçim noktasında tek biçimliliğin sağlanmasıdır. Otorite dizinlerinin de bu amaca hizmet ettiği, sürecin tamamlayıcılığı noktasında yer aldığı ve ayrı düşünülmemesi gerektiği unutulmamalıdır. Bibliyografik evrende tek biçimliliğin ve tutarlılığının sağlanabilmesi ve mevcut hataların giderilerek standartlaşmanın yolu otorite dizinleri ile mümkündür.

Geniş kütüphane koleksiyonlarında bibliyografik kontrolün sağlanması daha güç olduğundan, uluslararası kural ve ilkeler rehberliğinde standartlaşma ve iş birliği çalışmaları ile ilgili bilgi paylaşımı hayati önemde görülmektedir (Hickey ve Toves, 2014). Otorite dizini çalışmalarında iş birliği ve kaynak paylaşımının sağlanması ile dil ve yazımdan kaynaklı farklı girişlerin veya hataların ortadan kaldırılmasına imkân verilmekte ve böylelikle bibliyografik kayıtların standart girişi sağlanmaktadır (Snyman ve van Rensburg, 2000).

Otorite dizini uygulamalarında başarının uluslararası anlamda yakalanabilmesi için iş birliği çalışmaları oldukça önemli bir yere sahiptir. Bibliyografik kayıtlardaki hataların en aza indirilmesi, tek biçimliliğinin ve standartlaşmanın sağlanabilmesi için uluslararası kural ve ilkeler rehberliğinde yol alınması bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

Literatüre Bakış

Otorite dizini çalışmalarının kataloglama ve bilgiye erişim noktasında öneminin kavranmasıyla birlikte ülkemizde konuyla ilgili araştırmaların yapılmaya başlandığı görülmektedir. Konuyla ilgili ülkemiz alan literatüründe yazar otorite dizinlerin önemini vurgulayan, kataloglamada standartlaşmanın ve tek biçimliliğinin koşulları arasında otorite dizinlerine gereksinimi önemli gören ve yazarlarımızın kullanmış olduğu takma adların belirlenmesinde ve farklı adlarla eser üretilmesinin yarattığı karmaşayı ele alan çalışmalar yer almaktadır.

Yazar otorite dizinlerinin önemini vurgulayan ilk eser "Tanzimattan Bugüne Türk Yazı Hayatında Takma Adlar İndeksi"dir (Binark ve Arslanbek, 1971). İlgili çalışmada Soyadı Kanunu'ndan önceki dönemde eser üreten yazarların kullanmış olduğu mahlas ve takma adlara yer verilmektedir.

1984 yılında Nakib Hakbilen'in "Kütüphanelerimizin Yazar Adları ile İlgili Sorunları" adlı çalışmasında, yazar ve yazar olarak nitelenecek sorumlular için hazırlanan katalog fişlerinin aynı kişilere ait olmalarına rağmen bir arada bulunmadığı belirtilmiştir, aynı yazara ait eserlerin katalog üzerinde bütünlüğünün sağlanamadığı dile getirilmiştir (Hakbilen, 1984, s. 160). Diğer yandan Yalmanoğlu (1987), "Değişik Edebiyatların Yazarlarına Göre Dewey Sınıflama Numaraları " adlı çalışması ile esere ait temel giriş öğesinin belirlenmesi ve yazar otorite kaydının hazırlanması aşamalarında yararlanılacak danışma kaynağı eksikliğine değinmektedir.

Yazar otorite dizini çalışmalarında başvurulacak "Soyadı Kullanmayan ve Soyadı Değişen Yazarların Soyadını Bulma Kılavuzu" adlı eser önemli bir danışma kaynağıdır (Artan, 1989). İlgili eser soyadı kullanmayan aynı ada sahip kişileri ayırmada ve soyadını değiştiren yazarları belirlemede kullanılabilir.

Konuyla ilgili ülkemizdeki ilk tez çalışması 1991 yılında hazırlanan "Yetke Dizini" adlı yüksek lisans tezidir. İlgili çalışmada ülkemizdeki kütüphanelerin otorite dizini oluşturu-

rup oluşturmadıkları araştırılmıştır. Adı geçen çalışmada 73 il halk kütüphanesine, 28 üniversite kütüphanesine, 42 özel araştırma merkezi kütüphanesine ve derleme kütüphanelerine anket gönderilmiştir. Araştırma sonucunda çoğu kütüphanenin otorite dizinin ne olduğunu bilmediği ve kütüphanelerde otorite dizini oluşturulmadığı tespit edilmiştir (Dursun, 1991). Bir diğer tez çalışmasında Ankara Üniversitesi Kütüphanesi örneğinde ülkemiz kütüphane kataloglarındaki şarkiyat yazarlarının girişlerindeki hataları ve eksiklikleri vurgulanmış, bu konuda standartlaşmanın olmadığı belirtilmiştir (Hamzaoğlu, 2015).

Konuyla ilgili olarak dünya alan literatürüne bakıldığında daha geniş bir yapıyla karşılaşılmaktadır. Otorite çalışmalarının daha çok Amerika'da yoğunlaştığı görülmektedir. 2001 yılında Wells (2001, s. 1) tarafından gerçekleştirilen çalışmada halk kütüphaneleri ile üniversite kütüphanelerinin otorite çalışmaları karşılaştırılmıştır. Bir diğer çalışmada da Amerika'daki 258 akademik kütüphanenin otorite çalışmaları incelenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen kütüphanelerin %95'inin otorite çalışmalarını yürüttüğü tespit edilmiştir. Aynı zamanda inceleme kapsamındaki kurumların yalnızca %50'sinin otorite dizinlerini kendilerinin hazırladığı, %41'inin dışardan hizmet alımı ile birlikte faaliyetlerini yürüttüğü ve sadece %4'ünün ise dışardan bir firmaya yaptırdığı tespit edilmiştir (Wolverton, 2005, s.111). 2008 yılında Amerika'daki halk kütüphanelerindeki otorite çalışmalarının incelendiği başka bir çalışmada da, halk kütüphanelerinin otorite çalışmalarını sürdürürken %32'sinin Kongre Kütüphanesi otorite dizinlerinden faydalandığı, %27'sinin ise diğer otorite dizini platformlarından yararlandığı tespit edilmiştir (Miksa, 2008, s. 128). 2013 yılında Amerika'daki halk kütüphaneleri üzerinde gerçekleştirilen bir çalışmada da küçük halk kütüphanelerinin %72,7'inde, orta büyüklükteki halk kütüphanelerinin %53,8'inde ve eyalet kütüphanelerinin ise %33'ünde otorite dizinleri oluşturulduğu tespit edilmiştir (Burke ve Shorten, 2013, s. 371). Diğer yandan otorite dizini çalışmalarının oldukça zaman aldığı üzerine de araştırmalar yapıldığı görülmektedir. 2010 yılında Londra Ekonomi Okuluna ait bilgi kaynaklarına yönelik gerçekleştirilen yazar ve konu otorite projesi toplamda 21 bin saat sürmüştür (Williams, 2010, s. 46).

Otorite dizini çalışmalarının yoğun emek ve zaman gerektirmesi nedeniyle bilgi merkezlerinin ve kütüphanelerin konuyla ilgili olarak hizmet alımına yöneldiği görülmektedir. Yurt dışında bilgi merkezlerine otorite dizinleri hazırlama görevini üstlenen firmaların varlığı bilinmektedir. Zhu ve Von Seggern (2005, s. 49) bu doğrultuda hizmet alımı gerçekleştirilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğini ve hangi problemlerle karşılaşılabileceğini ortaya koyarak, çözüm önerilerini belirtmişlerdir.

Uluslararası Otorite Dizini Projeleri

Otorite dizinlerinin dünyadaki gelişimine bakıldığında ilk çalışmanın 1889 yılında kartlara işlenerek oluşturulan dizinler olduğu görülmektedir (Tillett, 1989, s. 2).

1970'li yıllara gelindiğinde Uluslararası Kütüphane Dernekleri Federasyonu (International Federation Library Association-IFLA) tarafından otorite dizinleri için standart numaralandırmanın gerekliliği önerilmiştir. Bu kapsamla oluşturulan Uluslararası Standart Otorite Numarası (International Standard Authority Number-ISAN) çalışması başlatılmıştır. 1980 yılına gelindiğinde yine IFLA tarafından Uluslararası Standart Otorite Veri Numarası (International Standard Authority Data Number-ISADN) geliştirilmiştir. Diğer yandan Kongre Kütüphanesi ise Kongre Kütüphanesi Kontrol Numarası (Library of Congress Control Number- LCCN) ile otorite dizinlerinde numaralandırmaya başvurmuştur (Tillett, 2000, s.5).

Johnston 1989 yılında yaptığı bir çalışmada(s. 236) kütüphane katalogları için otomatik olarak otorite kontrolü sağlayacak sistemlerin ve yazılımların otorite kontrolü noktasında önemli bir yere sahip olacağını öne sürmüştür. 1990'lara gelindiğinde, Ohio Kütüphanesi Bilgi Ağı gibi kütüphane ve bilgi merkezlerini birbirine bağlayan sistemler geliştirilerek, ağa katılan bilgi merkezlerinin standart ve tutarlı otorite kayıtlarını birbirleriyle paylaşmalarının yolu açılmıştır (Tsui ve Hinders, 1999, s. 44). Diğer yandan konuyla ilgili olarak uluslararası projelerin de geliştirildiği görülmektedir. 1976 yılında oluşturulan Ad Otoriteleri İşbirliği (The Name Authority Cooperative-NACO) bu projelerden biridir. Projede, Kongre Kütüphanesi'nin oluşturmuş olduğu 3,5 milyonun üzerindeki otorite kaydı ile dünya çapındaki 395 bilgi merkezinin sisteme aktardığı 2 milyon otorite kaydı bir araya toplanmıştır. Ortalama her yıl 50 bilgi merkezi sisteme dâhil olmaktadır (Byrum, 2009, s. 237).

Konuyla ilgili bir başka proje Hong Kong'da geliştirilen HKCAN otorite projesidir. Adı geçen proje ile Çince, Japonca ve Korece bilgi kaynakları için oluşturulan otorite dizinlerinin paylaşılması ve bu konuda standardın sağlanması amaçlanmıştır (Hu, Tam ve Lo, 2004, s. 465).

1979 yılında Kütüphane ve Bilgi Teknolojisi Derneği (Library and Information Technology Association-LITA) tarafından otorite çalışmaları konusunda duyarlılığın artırılması ve çalışmaların gerekliliğini vurgulayan "Authority Control: The Key to Tomorrow's Catalog" adlı çalışması, paylaşılmıştır (Tillet, 2004, s. 24). 1980'lerin ortasına gelindiğinde Amerikan Kütüphane Derneği (ALA) tarafından mesleki dayanışmanın ve iş birliğinin artırılması için Otorite Kontrol Grubu (Authority Control Interest Group) oluşturulmuştur (Taylor ve Tillett, 2004, s. 26). LITA bünyesinde oluşturulan tartışma gruplarının katılımıyla Sanatçı Adları Listesi (Union List of Artist Name-ULAN) adlı otorite çalışması geliştirilmiştir. İlgili dizinde 720 binin üzerinde farklı isim kullanan 300 binin üzerinde sanatçıya ait otorite kaydı yer almaktadır (The Getty Research Institute, 2017).

2001 yılında ise Avrupa Birliği'nin desteklemiş olduğu Otorite Dosyalarını Keşfetme ve Bağlama (Linking and Exploring Authority Files-LEAF) projesi geliştirilmiştir (Weber, 2004). 2003 yılında başlatılan bir diğer proje ise InterParty Projesidir. İlgili proje ile Avrupa Birliği ülkelerindeki otorite kayıtlarının bir araya toplanması amaçlanmıştır (Bennett,

Dittrich, O'Neill, Tillett, 2006, s. 3). 2003 yılında ayrıca Kongre Kütüphanesi ve Alman Ulusal Kütüphanesi'nin otorite kayıtları birleştirilerek VIAF projesi hayata geçmiştir. 2010 yılındaki otorite dizinlerinin standartlaştırılması noktasında oluşturulan bir diğer araştırma ise Uluslararası Standart İsim Tanımlayıcı (The International Standard Name Identifier-ISNI)'dir. ISNI, VIAF' in oluşmasında katkısı bulunan kütüphanelerin otorite kayıtlarını kullanmıştır (MacEwan, 2013, s.3).

Ayrıca Yetki Verileri için İşlevsel Gereksinimler (Functional Requirements for Authority Data-FRAD) kavramsal modelinin geliştirilmesi otorite verileri arasındaki özellikleri ve ilişkileri ortaya koyması bakımından oldukça önemlidir. İlgili modellerle, kontrollü erişim noktalarının gerekliliği ve otorite verilerini oluşturan kişilerin erişim noktalarını belirlerken nelere dikkat etmesi gerektiğinin vurgulanıyor olması yazar otorite dizini çalışmalarında önemli bir adımı oluşturmaktadır (Functional Requirements and Numbering of Authority Records [FRANAR], 2013). FRAD (2013) ile tanımlanan; cinsiyet, doğum yeri, ölüm yeri, ülke, ikametgâh yeri, adresi, dili, etkinlik alanı, mesleği ve biyografisi gibi nitelik unsurları kişilerin birbirinden ayrılmasında ve bilgi kaynakları ile ilişkilerinin kurulmasında önemli bir bağlantı unsuru olarak görülmektedir. Diğer yandan RDA ile birlikte birey hakkında daha fazla bilginin kaydedilmesine izin veren bir yapının ortaya çıktığı ve bireyi cinsiyeti, mesleği, etkinlik alanı gibi özellikleri ile nitelerek yeni MARC alanlarının oluşturulduğu görülmektedir (Özel, 2015, s. 34).

VIAF Otorite Kontrol Sistemi

IFLA'nın 2003 yılında Berlin'deki kongresinde Çevrimiçi Kütüphane Merkezi Online Computer Library Center-(OCLC) Alman Ulusal Kütüphanesi ve Kongre Kütüphanesi tarafından uluslararası anlamda yazar otorite dizinlerinin gerekliliği vurgulanmış ve bu doğrultuda VIAF'ın kurulmasına karar verilmiştir (Loesch, 2011, s. 255). Bu birliğe 2007 yılına gelindiğinde diğer bir üye ülke olarak Fransa'da dâhil olmuştur. 2010 yılına gelindiğinde ise artık üye olmak isteyen ülkelerin sisteme dâhil edildiği görülmektedir (Borrdon ve Boulet, 2011, s. 3).

OCLC tarafından geliştirilen bir yazılımla web tabanlı olarak otorite dizinlerinin uluslararası platformda paylaşımı amaçlanmıştır (OCLC, 2012). VIAF projesi ile bibliyografik evrenin kontrolü sağlanacağı gibi sistem, ülkelerin kendi ulusal otorite kayıtlarını oluşturmalarına da destek olacaktır. Sistem üzerinde yer alan otorite kayıtlarında ada özgü dil, yazım şekli ve karakteri bağlamında farklılıklar bir arada verilmektedir.

Yazar Otorite Dizini İçin Temel Kurallar

Yazar otorite dizini Anglo Amerikan Kataloqlama Kuralları 2 (The Anglo-American Cataloging Rules -AACR2) ve Kaynak Tanımlama ve Erişim (Resource Description and Access - RDA)'da yer alan kurallara göre katalog kütüphanecileri tarafından oluşturulmaktadır. Bu doğrultuda belirlenen temel kurallar aşağıdaki gibidir;

1. Soyadı Kanunu'nu öncesinde eser üreten ve yasa sonrasında bir soyadı alan yazarların temel girişleri soyadı altında yapılmaktadır. Ayrıca yalnızca ilgili kanundan önceki dönemde eser üreten yazarların temel girişleri asıl adları ya da tanınmış oldukları adları ile kayıt altına alınmalıdır.
2. İki ya da daha fazla adla tanınan yazarların temel girişleri başvuru kaynaklarında tanınmış olduğu ad altında gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte yazarların kullanmış olduğu diğer adlara gönderme yapılmaktadır.
3. Yazar adlarında yer artikellerin yazımında VIAF veya Kongre Kütüphanesi otorite dizinlerindeki şeklin benimsenmesi ve danışma kaynaklarındaki yazım şekillerine başvurulması doğru bir yaklaşımdır (Keseroğlu, 2006, s. 238).
4. Evlilik öncesinde ve sonrasında eser üreten yazarların temel girişleri yazarın son kullanmış olduğu ad altında yapılırken, diğer adların göndermelerle birbirine bağlanması gerekmektedir.
5. Yazarların takma adları ile tanındığı durumlarda, takma adları ile kayıt altına alınmaları gerekmektedir. Örneğin: "*Mehmet Raşit Öğütçü*" için "*Orhan Kemal*" gibi
Ayrıca yazarın gerçek adı bilindiği durumlarda, gerçek adın göndermeler ile takma adı bağlanması sağlanır.
Örneğin; "*Göğceli, Kemal Sadık*" bkz. "*Yaşar Kemal*"
6. Bazı durumlarda yazar adları için kısaltmaların kullanıldığı görülmektedir. Bu gibi durumlarda iç kapağa bağlı kalınarak eser kayıt altına alınırken, daha önceden otorite olarak belirlenmiş girişe gönderme yapılması gerekmektedir ().
7. Yazar san ya da soyluluk eki ile tanınıyor ise öncelikle ad alınır, san ya da soyluluk ekleri virgülden sonra eklenir (Sefercioğlu, 2003, s. 73).
Örneğin; "*Acland, Richard, Sir*" ya da "*Lord Kindrog Kindros, Lord*"
8. Yazarların birden çok ad altında eser ürettiği durumlarda, en çok tanınan adı ile kayıt altına alınması gerekmektedir. Bu durumlarda;
Kişinin eserlerinde en sık kullandığı adı,
Danışma kaynaklarında tanındığı adı,
En son kullandığı adı sıralaması göz önünde bulundurularak giriş yapılması doğru bir yol olacaktır.
9. Yazar takma ad kullanıyor ve belirli bir ad altında tanınmıyor ise, yapıtlarında tercih ettiği her hangi bir ad altında giriş yapılır ve diğer takma adlar arasında göndermelerle bağlantı sağlanır (Keseroğlu, 2006, s. 226).
10. Bazı durumlarda yazar aynı eserin farklı basımlarında farklı adlar kullanmış olabilmektedir. Böylesi durumlarda yazarın en çok kullandığı ad altında giriş yapılacağı

gibi, en çok kullandığı adın tespit edilemediği durumlarda ise en son basımdaki ad altında giriş yapılmaktadır (Sefercioğlu, Çapar ve Ertunç, 1980).

11. Adın tam hali konusunda farklı yazım şekilleri söz konusu ise; sık kullanım şekli tercih edilerek diğer biçimleri göndermelerle otoriteye bağlanır.

Örneğin;   "*J. Barbey d'Aurevilly*" (sık kullanılan)
                       "*Jules Barbey d'Aurevilly*" (arasıra kullanılan)
                       "*J. A. Barbey d'Aurevilly*" (nadir kullanılan)

Bununla birlikte sık kullanılan bir biçim söz konusu değilse en son biçimin tam ve eksiksiz hali tercih edilmelidir (Keseroğlu, 2006, s. 234).

12. Yazarın adı birçok dilde farklı yazım şekilleri ve alfabelerle yazılmış olabilir. Bu gibi durumlarda yazarın eserlerinde tercih ettiği, en sık kullandığı biçim altında giriş yapılacağı gibi, diğer dillerdeki yazım şekillerinden asıl kayda gönderme yapılır. İlgili yazarın adının tam tespitinde ilgili ülkeye ait danışma kaynaklarından doğrulama yoluna da gidilebilir.

Örneğin;   "*Dostoyevsky, Fyodor, 1821-1881*" (otorite kayıt)
                       "*Dostoiévski, Fiódor, 1821-1881*" (gönderme ile bağlanacak kayıt)

Latince ve ya Grekçe kendi dilinde yazılan yazarların girişi danışma kaynaklarındaki genel biçimiyle kayıt altına alınır (Keseroğlu, 2006, s. 235).

13. Yazara ait iki soyad görünüyor ise ve hangisinin soyad olduğu belirlenemiyor ise, yazarın diline göre Türkçe ise son ögesi altında; yabancı ise ilk ögesi altında giriş yapılmalıdır (Sefercioğlu, 2003; Keseroğlu, 2006, s. 228).

Örneğin;   "*Walker, Patrick Gordon*"
                       "*Küçük, Cem Yılmaz*"

14. Bununla birlikte girişlere son öge olarak tarihler eklenmektedir. Ada ilişkin tarih sağlanamıyorsa tarih eklemesi yapılmaz.

Bu tarihler;

1. *Smith, John, 1934-* (Yaşayan kişi)
2. *Smith, John, 1837- 1896* (Doğum ve ölüm tarihi biliniyor)
3. *Smith, John, 1837?- 1896* (Doğum tarihi kuşkulu)
4. *Smith, John, d. 1825* (Ölüm yılı bilinmiyor)
5. *Smith, John, ç. 1859* (doğum tarihi bilinmiyor) (Sefercioğlu, 2003, s. 84)

Araştırmanın Amacı ve Sorusu

Kütüphanelerin uluslararası kütüphanecilik standartlarını göz önünde bulundurarak, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeleri kendisine uyarlayıp, bilgi ile kullanıcı arasındaki köprü işlevini sürdürebilmeleri için araştırmada;

- Yazar otorite dizinlerinin önemi,
- Yazar otorite dizinlerinin oluşturabilmesi için temel ilkelerin belirlenmesi,
- Yazar otorite dizini oluştururken dikkat edilmesi gereken noktaların belirlenmesi, amaçlamaktadır.

Kütüphane ve bilgi merkezleri kullanıcılarının ihtiyaçlarına cevap verebilmek adına koleksiyon oluşturmayı ve oluşturulan bu koleksiyonu uluslararası standartlara uygun olarak düzenlemeyi, kullanıcı erişimine sunmayı temel misyonları arasında görmektedir. Bu doğrultuda katalogların işlevselliği, tutarlılığını ve tek biçimliliği önemli hale gelmektedir. Yapılan araştırma kütüphanelerimizin kataloglarında tek biçimliliğin ve tutarlılığının sağlanmadığını göstermektedir. Bilgi kaynağı sayısındaki hızlı artış, sahip olunun dermenin etkililiği ve verimliliği açısından bibliyografik denetimi zorunlu hale getirmektedir. Bilgi kaynaklarının bibliyografik kontrolünün denetimli ve tutarlı bir şekilde yapılabilmesi noktasında yazar otorite dizinlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde konuyla ilgili araştırmaların eksikliği bir sorun olarak görülmekte ve yapılan çalışma ile söz konusu sorunların çözüme kavuşturulmasında yardımcı olacağı beklenmektedir. Bu kapsamda araştırmanın temel sorusu "Niçin Türkiye'de Ulusal bir yazar otorite dizini oluşturulamamaktadır?" biçiminde belirlenmiştir.

Yöntem

Ülkemizde yazar otorite dizinlerinin önemi, gerekliliği ve bibliyografik kontrolü doğrultusunda ülke çapında yaygın kullanımını vurgulayan çalışmaların eksikliği bu konunun araştırılmasını gerekli kılmıştır. Araştırma kapsamında literatür taraması yapılmış ve çalışmanın kuramsal alt yapısı desteklenmiştir.

Yazar otorite dizinlerinin uygulanması aşamasında karşılaşılan sorunların belirlenmesi, mevcut durumun analizi ve çalışmanın nasıl yürütüleceğine yönelik olarak betimleme yönteminden yararlanılmıştır.

Araştırmanın evrenini Ankara Üniversitesi Kütüphanesinde yer alan 817 bin bilgi kaynağından oluşmaktadır. Buna göre örneklem basit tesadüfi örnekleme yöntemine uygun olarak belirlenmiştir. Kütüphane katalogunda yer alan 817 bin kayda, % 5 anlamlılık ve

%3 örneklem hatası öngörüsü (Çakır, 2000, s. 239) ile
$$n = \frac{Np(1-p)}{(N-1)\sigma_{pr}^2 + p(1-p)}$$
 formülü uygulanmıştır. Bu doğrultuda en az 1066 kaydın incelenmesi gerektiği belirlen-

miştir. Örneklem hatasını azaltmak adına koleksiyonun %10'u değerlendirmeye alınarak bu sayı 8980 bilgi kaynağına çıkarılmıştır. Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda yer alan yazar girişlerindeki eksik ve hatalar ortaya konularak VIAF ve RDA rehberliğinde genel ilkeler belirlenmiştir. Aynı zamanda yazarlara ait farklı isim ve mahlasların belirlenebilmesi için mevcut basılı kaynaklar, veri tabanları ve elektronik kaynaklar incelenmiştir.

Bulgular ve Değerlendirme

Ankara Üniversitesi Kütüphanesinde yer alan 8980 kayıt incelenmiştir. İlgili yazarın kullanmış olduğu takma ad ve mahlaslar belirlenerek yazar göndermelerle bağlanmıştır. Otorite olarak belirlenen ilkeler AACR2, RDA kuralları rehberliğinde ve VIAF üzerindeki otorite kayıtları incelenerek oluşturulmuştur.

Bu doğrultuda belirlenen temel ilkeler şunlardır;

Yazarlara Ait Mahlasların, Takma Adların Belirlenmesi

Edebiyatımızda bazı yazarların takma ad, mahlas ya da lakap kullanarak eser ürettiği bilinmektedir. Bu durumun bilinmemesi yazar otorite dizini hazırlarken bir takım sıkıntılar doğurmaktadır. Otorite işini yürüten personelin bu konudaki antolojileri, tiyatro, basın ve edebiyat incelemelerini, tiyatro ansiklopedilerini, bibliyografyaları, yazar adları sözlüklerini, biyografileri, günlük gazeteleri, süreli yayınları ve konu yıllıklarını danışma eseri olarak kullanması sürecin sağlıklı yürütülmesi adına önem teşkil etmektedir.

Yazarla ilgili belirlenmiş olan mahlas, takma ad ya da lakaplar "bkz. göndermeleri" ile otorite kaydı altında birleştirilmelidir. Bu doğrultuda kullanıcı odaklı bir yaklaşımla yazarların bilinen ve topluma mal olmuş adıyla otorite oluşturulması gerekmektedir.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesinde "Behçet Kemal Çağlar" adına yapılan taramada toplamda 51 kayda ulaşılmıştır.

"Çağlar, Behçet Kemal 1908-1969"

"Çağlar, Behçet Kemal" olmak üzere iki farklı girişin yapıldığı tespit edilmiştir. Diğer yandan yazarın mahlası olan "Ankaralı Aşık Ömer" sorgusu altında herhangi bir girişin yapılmadığı görülmektedir.

Tablo 1*Behçet Kemal Çağlar'a İlişkin Otorite Kaydı Örneği*

Asıl Otorite
Çağlar, Behçet Kemal, 1908-1969
Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler
Çağlar, Behçet Kemal 1908-1969 Çağlar, Behçet Kemal Behçet Kemal Çağlar Ankaralı Aşık Ömer Ankaralı Aşık Ömer 1908- 1969

Ankara Üniversitesi Kütüphanesinde "Cevat Şakir Kabaağaçlı" adına yapılan taramada 136 kayda erişilmiştir. Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın kullanmış olduğu "Halikarnas Balıkçısı" mahlasının ayrı bir yazar olarak algılandığı ve bu sebeple ikinci bir girişin daha yapılmış olduğu görülmektedir.

"Kabaağaçlı, Cevat Şakir ;" olarak bir adet giriş belirlenmiştir.

"Halikarnas Balıkçısı" olarak ise toplamda 146 kayda erişim sağlanmıştır.

"Halikarnas Balıkçısı 1890-1973"

"Halikarnas Balıkçısı, 1890-1973"

"Halikarnas Balıkçısı, 1890-1973." olmak üzere iki farklı girişin yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 2*Halikarnas Balıkçısı'na İlişkin Otorite Kaydı Örneği*

Asıl Otorite
Halikarnas Balıkçısı, 1886- 1973
Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler
Balıkçısı, Halikarnas, 1886- 1973 Halikarnas Balıkçısı, 1886- Halikarnas Balıkçısı Kabaağaçlı, Cevat Şakir Kabaağaçlı, Cevat Şakir, 1886- 1973 Halikarnas Balıkçısı, (1890- 1973)

Ankara Üniversitesi Kütüphanesinde "Orhan Kemal" adına yapılan taramada 305 kayda erişim sağlanmış olup,

"Orhan Kemal, 1914-1970"

"Orhan Kemal 1914-1970"

"Orhan Kemal, 1914-1970."

"Orhan Kemal"

"Kemal, Orhan"

"[Öğütçü], Orhan Kemal 1914-1970." şeklinde altı farklı farklı girişin yapıldığı tespit edilmiştir. Yazarın asıl adı olan "Mehmet Raşit Öğütçü" ise otoriteler arasında yer almamaktadır.

Tablo 3

Orhan Kemal'e İlişkin Otorite Kaydı Örneği

Asıl Otorite
Orhan Kemal, 1914-1970
Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler
Orhan Kemal 1914-1970
Orhan Kemal, 1914-1970.
Kemal Orhan, 1914- 1970
Orhan Kemal
Kemal, Orhan
[Öğütçü], Orhan Kemal 1914-1970.
Mehmet Raşit Öğütçü
Öğütçü, Raşit, 1914- 1970
Öğütçü, Mehmet Raşit, 1914- 1970
Mehmet Raşit, 1914- 1970
Öğütçü, Mehmet Raşit, 1914- 1970
Mehmet Raşit, 1914- 1970

Ankara Üniversitesi Kütüphanesinde "Fakir Baykurt" adına yapılan taramada 142 kayda erişim sağlanmış olup,

"Baykurt, Fakir, 1929-1999"

"Baykurt, Fakir"

"Baykurt, Fakir, 1929-1999."

"BAYKURT,FAKİR"

"Baykurt, Fakir [Tahir], 1929-1999." şeklinde 5 farklı farklı girişin yapıldığı tespit edilmiştir. "Osman Akpürçek, Tarık Kırat ve Mehmet Gazi" gibi yazarın kullanmış olduğu mahlasları (Altınkaynak, 2008, s. 124) otoriteler arasında yer almamaktadır.

Bu doğrultuda oluşturulması gereken otorite kaydı aşağıdaki gibidir.

Tablo 4*Fakir Baykurt'a İlişkin Otorite Kaydı Örneği*

Asıl Otorite
Baykurt, Fakir, 1929- 1999
Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler
Baykurt, Fakir Fakir Baykurt Baykurt, Fakir, 1929 Baykurt, Fakir [Tahir], 1929-1999 Osman Akpürçek Tarık Kırat Mehmet Gazi

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda "Halide Edip Adivar" için gerçekleştirilen taramada toplamda 631 kayıt incelenmiştir;

"Adivar, Halide Edib 1884-1964"

"Adivar, Halide Edib, 1884-1964"

"Adivar, Halide Edib, 1884-1964." olmak üç farklı girişin yapıldığı ve girişlerin birisinin sonuna nokta konulduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte Halide Edib'in kullandığı "Halide Salih" mahlasının (Altınkaynak, 2008, s. 21) "bkz" göndermesi ile "Adivar, Halide Edip, 1884 - 1964" otoritesine yönlendirildiği görülmektedir.

Bu doğrultuda oluşturulması gereken otorite kaydı aşağıdaki gibidir.

Tablo 5*Halide Edip Adivar'a İlişkin Otorite Kaydı Örneği*

Asıl Otorite
Adivar, Halide Edib, 1884-1964
Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler
Adivar, Halide Edip Adivar, Halide Edip, 1885- 1964 Adivar, Halide Edip, 1885- 1964 Edip-Adivar, Halide (1884- 1964) Edip Adivar, Halide (1884- 1964) Halide Salih

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda "Reşat Nuri Güntekin" için gerçekleştirilen taramada toplamda 431 kayıt incelenmiştir;

"Güntekin, Reşat Nuri 1889-1956"

"Güntekin, Reşat Nuri, 1889-1956."

"Güntekin, Reşat Nuri, 1889-1956" olmak üzere olmak üzere üç farklı girişin yapıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte Reşat Nuri'nin "Ateş Böceği, Ağustos Böceği, Yıldız Böceği, Cemil Nimet, Hayreddin Rüştü, Mehmet Ferit, Sermet Feri" olan mahlasları (Bibliyografya, 2019) otoriteler arasında yer almamaktadır.

Yazarın isim benzerliği sebebiyle bazı kayıtlarda karıştırıldığı tespit edilmiştir. Bu durum kendi ifadesi ile şöyle dile getirilmiştir. "*Soyadı kanunundan evvel sevgili arkadaşım ve meslektaşım Reşat Nuri Darago ile beni, uzun yıllar, birbirimize karıştırmışlardır, bu isim kardeşliğinin ikimizde de eğlenceli hikâyeleri ve hatıraları vardır*" (Güntekin, 1989, s.136).

Bu doğrultuda oluşturulması gereken otorite kaydı aşağıdaki gibidir.

Tablo 6

Reşat Nuri Güntekin'e İlişkin Otorite Kaydı Örneği

Asıl Otorite
Güntekin, Reşat Nuri, 1889-1956
Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler
Güntekin, Reşat Nuri
Reşat Nuri Güntekin
Raşat Nuri Güntekin, 1889- 1956
Ateş Böceği
Ağustos Böceği
Yıldız Böceği
Cemil Nimet
Hayreddin Rüştü
Mehmet Ferit
Sermet Feri

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda "Yaşar Kemal" ile ilgili olarak yapılan taramada 638 kayıt incelenmiştir.

"Yaşar Kemal, 1923-2015"

"Yaşar Kemal 1923- 2015"

"Kemal, Yaşar, 1923- 2015"

"a Yaşar Kemal"

"Yaşar Kemal"

"Yaşar Kemal, 1926- 2015"

"Yaşar Kemal, 1926- 2015."

"Yaşar Kemal, 1923"

“Yaşar Kemal, 1922-” olmak üzere toplam dokuz farklı girişin yapıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte yazarın asıl adı olan “Kemal Sadık Göğçeli” nin (Altınkaynak, 2008, s.531) ve mahlasları olan “Alageyik ile Yusuf Karataylı” nın otorite kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Bu doğrultuda oluşturulması gereken otorite kaydı aşağıdaki gibidir.

Tablo 7

Yaşar Kemal'e İlişkin Otorite Kaydı Örneği

Asıl Otorite
Yaşar Kemal, 1923-2015
Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler
Yaşar Kemal Kemal, Yaşar, Kemal, Yaşar, 1923- 2015 Yaşar Kemal, 1922- Yaşar Kemal, 1926- 2015 Kemal Sadık Göğçeli Alageyik Yusuf Karataylı

Otorite kaydı ile katalogda kullanılmayan diğer isimlerden, mahlaslardan, takma adlardan göndermeler yapılarak, yazara ait tüm eserlerin, yazar adının en yaygın ve en sık kullanılan biçimiyle bibliyografik kayıtlarda yer alması sağlanmaktadır. Göndermelerin, bir aramanın doğru formda yapılabilmesi ve sistemin otomatik olarak aramayla bağlanan diğer adları birleştirebilmesini sağlaması açısından oldukça önemli bir rolü olduğu bilinmektedir.

Yazar Adlarının Tam Hallerinin Belirlenmesi

Yazar otorite dizini çalışmalarında yazar adlarının tam ve eksiksiz hallerinin belirlenmesi bir diğer önemli noktayı oluşturmaktadır.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi katalogunda “Mehmet Şahin” olarak toplamda 132 girişin yapıldığı tespit edilmiştir. Yapılan incelemede,

“Şahin, Mehmet”

“Şahin, Mehmet Tahsin”

“Şahin, Mehmet Yaşar”

“Şahin, Mehmet Nuri Ed.”

“Şahin, B. Mehmet,”

“Şahin, Mehmet Cem”

“Şahin, Mehmet Yurdal”

“Şahin, Mehmet Çetin” olmak üzere 8 farklı otoritenin oluşturulduğu görülmüştür.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi'nin kataloğunda “Mehmet Şahin” olarak yapılan taramada toplam 34 adet farklı yazara erişim sağlanmıştır.

İlgili yazarlara ait ikinci adların otoritenin tek biçimliliği açısından hayati önem taşıdığı görülmektedir. Aynı zamanda oluşturulan otoriteler için doğum ve ölüm tarihlerinin kullanılmadığı da belirlenmiştir. Yazarlara ait ikinci adların kullanılması kullanıcı açısından kafa karışıklığını önleyecektir.

Örneğin;

Cem Yılmaz (sinema sanatçısı) ile

Kemal Cem Yılmaz (araştırmacı yazar)

arasındaki ayrımı yapabilmek için ikinci yazarın “Kemal” ön adını otorite de kullanmak karışıklığı önleyecektir.

Bu gibi durumlarla karşılaşıldığında yazarı diğer yazarlardan ayıran ek bilgilere başvurulmalıdır. Örneğin yazarlar arasındaki ayrımı tek başına sağlayan ek bilgi doğum ve ölüm tarihleri olabilir.

Örneğin;

Yılmaz, Cem, 1973 –

Yılmaz, Kemal Cem, 1981-

Aynı Ada Sahip Yazarların Ayrımı

Yazarların aynı ada sahip olduğu durumlarda yazarın doğum ve ölüm tarihleri, çalışma alanları ve daha önceki yayınlarının kişileri ayırmada kullanılması gerekmektedir.

Aynı ada sahip iki farklı kişinin ayrımında kullanılacak bir diğer yapı ISNI örneğinde olduğu gibi yazarlara ait numaralandırmanın gerçekleştirilmesiyle sağlanabilir. Her yazara verilecek numara ile yazar adındaki yaşanacak karmaşa ortadan kaldırılıp, bibliyografik kontrol açısından zaman ve emek kaybının önüne geçilebileceği düşünülmektedir. Yazar adlarındaki benzerliklerin, evlilik, soyadı değişikliği vb. farklı nedenlere bağlı değişikliklerin numaralandırma sistemi ile ortadan kaldırılması mümkün olacaktır.

İlgili yazarlara ait katalog kayıtları incelenirken, yazarların çalışma alanları, birlikte çalıştığı ikinci yazarlar, web üzerinde yer alan biyografileri, yazarlara ait doğum ve ölüm

tarihleri belirli olmadığı için üretmiş olduğu eserlerin tarihleri gibi noktalar göz önünde bulundurulmalıdır. Böylesi durumlarda kafa karışıklığını önleyebilmek adına eserin aslına bağlı kalınarak, katalog aşamasında kişileri birbirinden ayıran otorite noktalarının belirlenmesi ve otorite kaydında kullanılması doğru bir yaklaşım olacaktır. Adı geçen kişilerin isim doğrulamalarının ISNI, VIAF ve Kongre Kütüphanesi otorite kayıtlarından doğrulanması ile de güvenli bir eşleşmenin yapılabilmesi mümkün olacaktır.

Otorite kayıtları oluşturulurken uygulanması gereken bir diğer önemli nokta aynı ada sahip yazarların aynı kişi olup olmadığı test ederken Uluslararası Standart Kitap Numarası (International Standard Book Number-ISBN) numaralarının da kullanılmasıdır. ISBN numaraları 1972 yılından itibaren Uluslararası Standartlar Organizasyonu (International Organization for Standardization-ISO) tarafından kitapları standardize edebilmek amacıyla kitap numaralandırma sistemi olarak hazırlan bir yapıdır. Söz konusu iki kaydın ISBN numaraları eşleşiyor ise ve kaydın birisinde yazar bilgisine ulaşılamıyor ise bu iki kayıt aynı yazara aittir denilebilir.

Aynı ada sahip iki yazarın aynı kişi olup olmadığını ayırt edebilmek için ayrıca kişisel bilgilerin de kontrol edilmesi gerekebilmektedir. Bireylerin çalışma alanı, mesleği aynı zamanda eserin sorumlu yayınevi gibi bilgiler önemli ipuçlarıdır. Bununla birlikte büyük yayıncıların benzer isimlere sahip birçok kişinin eserlerini yayınladığı bilindiğinden bu erişim noktası tek başına yeterli görülmemelidir.

Özellikle eski tarihli ders kitaplarında yazar adlarının tespit edilemediği durumlarla karşılaşılabilir. Böyle durumlarda yazar adının tespiti için yapılması gerekenler, alana özgü bibliyografik danışma kaynaklarından eser adıyla araştırma yapılmak, ilgili eserin diğer baskılarının varlığı sorgulanmak, eğer var ise yazar kimliğinin bulunmasını sağlamaktır (Berker ve Parmaksızoğlu, 1958, s. 2).

Otoritede Dil Farklılıkların Yer Alması

Bazı durumlarda yabancı yazarların adlarının dilimize çevrilen eserlerinde Türkçe' de okunduğu gibi yazıldığı görülmektedir.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda gerçekleştirilen taramada;

"Balzac, Honoré de" için "Balzak"

"Voltaire" için "Volter"

"Victor Hugo" için "Viktor Hugo" girişlerinin de yapıldığı tespit edilmiştir. Böylesi durumlarla karşılaşılmasının sebebi olarak, ilgili bilgi kaynağı üzerindeki yazar isimlerin yanlış yazımı, katalogcunun kaynağa bağlı kalarak kayıt üretmesi ve doğal olarak tutarlı bir yazar otorite dizinin olmaması gösterilebilir.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda "Dostoyevski" için gerçekleştirilen taramada toplamda 317 kayıt incelenmiştir;

"Dostoyevski, Mihailoviç Fyodor"

"Dostoyevski"

"Dostoyevski,"

"Dostoyevski, Fyodor, 1821-1881"

"Dostoyevski, Fyodor"

"Dostoyevski, Fiyodor 1821-1881"

"Dostoyevski, Fiyador Mihayloviç 1821 – 1881"

"Dostoyevski, Fiodor Mihayloviç"

"Dostoyevski, Fyodor 1821-1881 1821-1881"

"Dostoyevski, Fyodor Mihailoviç"

"Dostoyevski,Fyodor Mihayloviç ;"

"Dostoyevski, Fyodor Mihayloviç"

"Dostoyevski, Fyodor Mihayloviç 1821-1881" olmak üzere 13 farklı girişin yapıldığı tespit edilmiştir.

Kayıtların orijinal yazım diliyle oluşturulması yoluna gidilirken, farklı dillerdeki çevirilerinin de kayda bağlanması gerekmektedir. Buradaki amaç; bir başlığa ait farklı alfabelerdeki karşılıklarının kayıt altına alınarak, kullanıcı hangisini seçerse seçsin kullanıcının istediği bilgiye erişmesini sağlamaktır. Ancak otorite belirlenirken yazarın bilinen yaygın adıyla kaydedilmesi doğru bir yaklaşımdır.

Bugün bilgi ve iletişim teknolojilerinde geline nokta insanlığın kullanmış olduğu farklı yazım şekillerini ve alfabelerini desteleyecek bir yapıya kavuşmuştur. Bu durum otorite dizinlerinin hazırlanması aşamasında kolaylıklar sağlamaktadır. Birbirinden fonetik olarak farklı olan diller birbirine kolaylıkla çevrilebilir hale gelmiştir. Herhangi bir yazarın otoritesi oluşturulurken dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da orijinal dil ile kayıt altına alınması gerekliliğidir. Oluşturulan otorite kaydı ulusal olarak her bilgi merkeziyle paylaşılmalı, farklı dillerdeki karşılıkları kayda bağlanmalıdır.

Otorite Kayıtlarında Kısaltmaların Kullanımı

Bazı durumlarda yayınevlerinin yazarın adını veya soyadını kısaltarak verdiği görülmektedir. Böylesi durumlarda eserde yer alan adın giriş şekillerinin otorite dizinlerine eklenmesi ve göndermelerle asıl otoriteye bağlanması gerekmektedir. Asıl otoritede de kısaltma kullanımına gidilmemesi gerekmektedir.

Otorite Kaydının Yaygın Kullanım Altında Toplanması

Eğer bir kişinin birden çok ad, takma ad vb. kullandığı biliniyorsa ve bu adların hepsiyle tanınıyorsa katalogcu hangi adın seçileceği konusunda ikilem yaşayabilir. Böylesi durumlarda otorite kaydı oluşturulurken, ilgili kişinin toplum tarafından kabul görmüş, tanınmış olduğu isim altında kayıt altına alınması ana esaslardan birisidir. İzlenmesi gereken yol,

Kişinin yapıtlarında en çok kullandığı ad,

Kişinin başvuru kaynaklarında en çok kullanılan adı

En son kullandığı adının otorite olarak seçilmesi doğru bir yaklaşım olacaktır.

Kişilerin kendileri için belirlemiş olduğu mahlas, takma ad veya şöhret nasıl belirleniyse kayıt için esas alınması gereken o isim olmalıdır. Farklı kaynaklarda farklı şekillerde adlar altında sorumluluk alan kişilerin tespit edilmesi ve bu adlardan da atıf çıkarılması gerekmektedir (Berker ve Parmaksızoğlu, 1958, s. 3). Böylece katalogcu bibliyografik tanımını verdiği eserin iç kapağında bulunan yazar adı değişiklik gösterse bile, kütüphane tarafından kabul edilmiş olan biçimi kullanmakta ve değişik olan addan kullanılan ada gönderme yapmaktadır.

Yazar otoriteleri ile ilgili olarak üretilen çeşitlilik, yaygın kullanım altında toplanarak “ayrıca bakınız, bakınız” göndermeleri ve ilgili tarihleri de barındıran bir bağlantılandırma ile kullanıcıyla paylaşılmaktadır.

Örnek;

“Nazım Hikmet, 1902-1963” otorite olarak belirlenirken, yazarın diğer tüm farklı dillerdeki yazılış şekilleri ve varyasyonları göndermeyle ana otorite altında toplanmalıdır.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda gerçekleştirilen Nazım Hikmet Taramasında “Nazım Hikmet, 1902- 1963” ile birlikte ayrıca “Ran, Nazım Hikmet” kaydının da yer aldığı görülmektedir. Bu durum aynı yazara ait tek biçimliliğin sağlanmadığını göstermektedir.

Tablo 8*Yazarı Farklı Adların Tek Bir Kayıt Altında Birleştirilmesi***Asıl Otorite**

Nazım Hikmet, 1902- 1963

Göndermelerle bağlanacak yazara ait diğer girişler

Nâzım Hikmet, 1902-1963
 Hikmet, Nâzım, 1902-1963
 Hikmet Ran, Nazım, 1902-1963
 Hikmet, Nâzım
 Назым Хикмет, 1902-1963.
 ، ن اظ م ، ح ك م ت ، 1902-1963
 Nâzım Hikmet
 Nâzım Hikmet Ran
 תמכר , תיאד , 1902-1963
 Orhan Selim
 Ahmet Cevat
 Ahmet Oğuz Saruhan
 ERCÜMENT ER
 İbrahim Sabri
 Kartal
 Kemal Ahmet
 M. İhsan
 Mazhar Lütfü
 Mehmet Nazım
 Mehmet Nazım Hikmet
 Nazım Hikmet Borjensky
 Nazım Hikmet Verzansky
 Nurettin Eşfak
 Mümtaz Osman

Ankara Üniversitesi kataloğunda “Orhan Selim” adıyla yapılan bir tarama hiç sonuç vermemektedir. Otorite girişlerinde Nazım Hikmet’e ait mahlasların kullanılmadığı görülmektedir.

Yazar kaydı oluşturan meslektaşlarımız lakap, isim gibi bölümlerin hangilerini esas alarak kataloglama yapacağını çok iyi belirlemelidir (Erünsal, 1995, s. 242). Bu da özenle hazırlanmış otorite dizinleriyle olanaklı olacaktır. Yazar adı kayıtları bu yollarla oluşturulsa bile mutlaka yazar ile ilgili bulunan tüm bilgiler, biyografik ve bibliyografik kaynaklara başvurulur ya da yazarın diğer eserlerine veya aynı eserinin diğer nüshalarına bakılarak doğrulanmalıdır. Bazı yazarlar eserlerinin birinde diğer eserlerinin de listelerini vermektedir. Yazar adı tespitinde bu listelerdeki eserler de mutlaka incelenmelidir (Erünsal, 1995, s. 243).

Soyadı Kanunu Kapsamında Otorite Oluşturma

Yazar otorite çalışmalarında dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise 2 Temmuz 1934 günü Resmi Gazete’de yayımlanıp, 1935 yılında yürürlüğe giren Soyadı Kanunu’nu çerçevesindeki değişikliklerdir (Soy Adı Kanunu, 1934). Kimi yazarlar Soyadı kanunundan önce eser üretmişken, soyadı kanunundan sonra da eser üretmiş olabilir. Bu yazarların tespit edilmesi oldukça önemlidir.

Soyadı olarak eser üretmeye devam eden yazarların tespit edilmediği durumlarda aynı yazar için çift otorite oluşturulmuş olup iki farklı yazar gibi değerlendirilecektir. Bu durum da dermenin standartlaşması ve kullanıcı açısından sıkıntılar doğurabilecektir. Bu sebeple otorite uzmanının yapması gereken en önemli süreçlerden birisi de bu şekilde eser üretmiş olan sorumluların tespit edilmesidir.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi’nin kataloğuna bakıldığında; “Cevdet Kudret’in” ikinci soyadı olan “Solok” un bazı kayıtlarda yer almayıp farklı bir yazar olarak otorite oluşturulduğu görülmektedir.

Tek yazar için

“Solok, Cevdet Kudret, 1907- 1992”

“Kudret, Cevdet” olmak üzere iki otorite oluşturulmuştur.

Bazı yazarların yaygın bilinen şekliyle otorite oluşturulması gerekliliği bilinmektedir. Bununla birlikte yazarların almış olduğu soyadlarıyla eser üretmeye devam ettiği durumlarda bu şekilde otorite dizinine eklenmesi gerekmektedir.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi’nin kataloğuna bakıldığında; “Fikret Mualla”nın soyadı olan “Saygi”nın otorite dizinlerine eklenmediği görülmektedir.

Bir diğer husus ise kadınların evlilikle birlikte almış oldukları yeni soyadları ile eser üretmeye devam etmeleridir. Edebiyatımızda evlilikle birlikte soyadı değişen, evlilik öncesi ve evlilik sonrası soyadıyla eserler üretmiş, farklı evlilikleriyle farklı soyadları altında eser üretmiş yazarların da olduğu bilinmektedir.

Ankara Üniversitesi Kütüphanesi’nin kataloğuna bakıldığında;

Gülten Akın Cankoçak için,

“Akın, Gülten, 1933-”

“Akın, Gülten Cankoçak, 1933-” olmak üzere iki farklı otorite oluşturulmuştur.

Yine bir diğer örnek;

"Füsun Altıok"un evlilikle birlikte değişen ve "Akatlı" olan soyadında karşımıza çıkmaktadır. Ankara Üniversitesi Kütüphanesi kataloğunda Füsun Altıok'un evlilik öncesi ve sonrası için iki ayrı otorite oluşturulmuştur.

"Akatlı, Füsun 1944- 2010" evlendikten sonraki oluşturulan otorite kaydı,

"Altıok, Füsun" evlenmeden önceki eserleri için oluşturulan otorite kaydı

Bu durum, otorite hazırlayan personelin ilgili yazarın evlikle almış olduğu soyadını bilmediğini bu sebeple de iki farklı otoritenin ortaya çıktığını göstermektedir.

Örneğin;

"Sevgi Soysal'ın" "Sevgi Nutku" ve "Sevgi Sabuncu" adları ile eser ürettiği bilinmektedir. Bu konuda katalog üzerinde yapılan araştırmaya göre yalnızca ilgili yazara ait "Sabuncu, Sevgi" ve "Soysal, Sevgi 1936-1976" otoritelerinin hazırlandığı, bu otoritelerinde birbirinden ayrı şahıslar olarak görüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca "Sevgi Nutku'ya" ilişkin herhangi bir otorite girişi ve gönderme de söz konusu değildir.

"Sabuncu, Sevgi" evlenmeden önceki eserleri için oluşturulan otorite kaydı,

"Soysal, Sevgi 1936-1976" evlendikten sonraki oluşturulan otorite kaydı,

Yazar adı eserin içinde açık bir şekilde belirtilmemişse eserde geçen başka bir isim yazar zannedilerek bu şekilde dizin kaydı oluşturulmaktadır. Bunun gibi isim karmaşaları meşhur olan yazarların daha az meşhur olan yazarların eserlerine atfedilmesine yol açmaktadır (Erünsal, 1995, s. 238).

Tartışma

Yazar otorite dizinleri bibliyografik kayıtlardaki tek biçimliliğin ve tutarlılığın sağlanması, kütüphane dermesinin kullanıcı ile doğru ve hızlı bir şekilde paylaşılması olanaklı kılınmaktadır. Bu sebeple ulusal anlamda yazar otorite dizini çalışmalarının gerçekleştirilmesi oldukça önemlidir. Araştırmada yazar otorite dizinlerinin gerekliliği vurgulanmakta, ulusal bir yazar otorite dizini oluşturulurken izlenmesi gereken temel ilkeler belirlenmektedir.

Dünyadaki yazar otorite dizini çalışmalarının genel seyrine bakıldığında otorite dizini çalışmalarının Amerika'da yer alan üniversite ve halk kütüphaneleri üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Örneğin, Wolverson' un (2005) Amerika'daki akademik kütüphaneler üzerine gerçekleştirmiş olduğu araştırmasında, kütüphanelerin %95' inin otorite çalışmaları yürüttüğünü tespit etmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri örneğinde gerçekleştirilen bir diğer çalışma ile yazar otorite dizini çalışmaları yapan kütüphanelerin Kongre Kütüphanesi başta olmak üzere

diğer kütüphanelerin hazırlamış olduğu dizinlerden yararlandığı tespit edilmiştir (Miksa, 2008). Araştırma kapsamında incelenen otorite kayıtlarında da benzer bir anlayış hâkim olup, diğer kurumların hazırlamış olduğu otorite dizinlerinin kullanıldığı anlaşılmıştır.

2013 yılında Burke ve Shorten (s. 371) tarafından gerçekleştirilen araştırma ile halk kütüphanelerinin % 72,7'sinde yazar otorite dizini çalışmalarının yürütüldüğü tespit edilmiştir. Diğer yandan İngiltere'deki Londra Ekonomi Okulunda yürütülen yazar otorite dizini çalışmalarının toplamda 21 bin saat sürdüğü hesaplanmıştır (Williams, 2010). Ankara Üniversitesi örneğinde gerçekleştirilen araştırma ile görülmektedir ki yazar otorite dizini çalışmaları yeterince önemsenmemektedir. Kataloglamanın önemli bir bileşeni olan yazar otorite dizini çalışmalarının zaman kaybı olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Ülkemiz açısından bakıldığında alan literatüründeki ilk çalışmaların daha çok yazar otorite dizinlerinin önemi, yazar otorite dizini hazırlanırken danışma kaynağı eksikliği, yazar girişlerinde karşılaşılan sorunlar ve yazar otorite dizinlerinin tanımlanması üzerinde durulduğu görülmektedir (Binark ve Arslanbek, 1971; Hakbilen, 1984, s. 160; Yalmanoğlu, 1987; Artan, 1989; Dursun, 1991). Ayrıca son dönemde şarkiyat yazarlarının girişlerinde karşılaşılan sorunlar da dile getirilmiştir (Hamzaoğlu, 2015). Çalışmaların içeriğine bakıldığında konunun önemine değinilmesi ve yaşanan aksaklıklar dışında sürecin nasıl yürütüleceği ile ilgili kesin bir yol haritasının ortaya çıkarılmadığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında Ankara Üniversitesi kütüphanesi kayıtları örneğinde yazar otorite dizini hazırlanırken uyulması gereken kural ve ilkeler ortaya konulmuş, yazar otorite dizinlerinin bibliyografik kontrol açısından gerekliliği vurgulanmıştır. Uluslararası yazar otorite projeleri örnekleri incelenerek, ulusal bir yazar otorite dizinin önemi üzerinde durulmuş, konuyla ilgili yapılması gerekenler değerlendirilmiştir.

Sonuç

Araştırmada uluslararası yazar otorite dizini çalışmaları ve projeleri değerlendirilerek, otorite dizinlerinin oluşturulmasında hangi ilke ve yöntemlerin izlenmesi gerektiği belirlenmiştir.

Ülkemizdeki çoğu kütüphane ve bilgi merkezinde yazar otorite dizini çalışması yapılmamaktadır. Yapılan çalışmaların da birbirinden bağımsız ve başka bilgi merkezlerinden kopyalama şeklinde yürütüldüğü düşünülmektedir. Özellikle LC ve VIAF kullanarak kendi kütüphane otomasyon sistemleri üzerinde yazar otorite dizini oluşturan Özyeğin, Boğaziçi, Sabancı, İTÜ gibi üniversite kütüphaneleri de mevcuttur. Ancak yürütülen çalışmaların Ankara Üniversitesi Kütüphanesi örneğinde gerçekleştirilen araştırmada görüldüğü gibi standart bir yapıda oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

Otorite işini yürüten personelin yazarlara ait mahlasların ve takma adların belirlenmesinde danışma kaynaklarına başvurmadığı görülmektedir. Ayrıca yazarlar tarafından

kullanılan mahlas, takma ad ya da lakapların göndermelerde yer alamadığı tespit edilmiştir. “Halikarnas Balıkcısı” ve “Cevat Şakir Kabaağaçlı” örneğinde olduğu gibi bazı durumlarda yazarın kullandığı mahlası ayrı bir yazar olarak ele alınmış ve ikinci bir otorite girişi oluşturulmuştur. Diğer yandan, “Orhan Kemal” ve “Mehmet Raşit Öğütçü” örneğinde olduğu gibi, bazı durumlarda da yazarların asıl adlarının oluşturulan otoriteler arasında yer almadığı görülmektedir.

Yazarlara ait ikinci adların otorite oluştururken kullanılmaması da kafa karışıklığına sebep olmaktadır. Bununla birlikte aynı ada sahip yazarların otorite kayıtlarında doğum ve ölüm tarihlerinin yer almaması diğer bir sorun olarak görülmektedir. Bu gibi durumlarda ISNI, VIAF ve Kongre Kütüphanesi otorite kayıtları incelenebileceği gibi danışma kaynaklarının da gözden geçirilmesi bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır.

Özellikle yabancı yazarlara ilişkin otorite dizini oluşturulurken çok fala yazım yanlışları yapıldığı tespit edilmiştir. Örneğin “Dostoyevski” için 13 farklı girişin gerçekleştirilmiş olması konunun ne denli önemli olduğunu göstermesi açısından oldukça dikkat çekicidir. Bu gibi durumlarda otorite kayıtlarının orijinal yazım diliyle oluşturulması ve farklı dillerdeki karşılıklarının da ilgili kayda bağlanması gerekmektedir.

Bir başka dikkat çekici nokta, Soy Adı Kanunu öncesinde ve sonrasında eser üreten yazarların otorite kayıtlarında da hataların olmasıdır. İlgili kanun sonrasında soyadı alarak eser üretmeye devam eden yazarların farklı iki yazarmış gibi değerlendirilip iki farklı otorite oluşturulduğu tespit edilmiştir. Evlilikle birlikte soyadı değişen yazarların otorite kayıtlarında da benzer durum görülmektedir.

Öneriler

Bibliyografik kontrol açısından önemli bir yeri olan yazar otorite dizinlerinin araştırmada belirlenen ilkelere göre oluşturulması, ulusal çapta konuyla ilgili duyarlılığın artırılması doğrultusunda çalışma gruplarının hayata geçirilmesi, uzman personel ve akademik çevrenin katılımıyla ülke çapında eğitimlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yazar otorite dizinlerinin ulusal ve uluslararası bibliyografik kontrol noktasında önemini vurgulayan, kütüphane ve bilgi merkezlerinin konuyla ilgili sorumluluklarını belirleyen, oluşturulacak dizinlerin hangi özellikleri ve hangi ilkeleri taşıyacağını öne süren eğitim programlarına gereksinim duyulmaktadır. Eğitim programı içeriklerinde en önemli basamağı konuyla ilgili yurt dışı örnekleri oluşturmaktadır. Örnek incelemeler ve konuyla ilgili projelerde yer alan bireylerin eğitim programlarına dâhil edilmesi sürecin sağlıklı yürütülmesi açısından önemli görülmektedir.

Ayrıca sürecin aksatılmadan devam ettirilmesi ve konuyla ilgili nitelikli personelin yetiştirilmesi doğrultusunda Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümlerindeki ders içeriklerde otorite dizinlerinin önemini ortaya koyan planlamalara gidilmelidir. Konunun ülke çapında sahiplenilmesinin böylelikle daha hızlı ve kolay olacağı düşünülmektedir.

Diğer yandan meslektaşlar arası iş birliği önemli bir basamağı oluşturmakta olup, teknik alt yapının, yazılım ve donanımın, maliyetin, personel istihdamının, standart uygulamaların, kural ve ilkelerin iş birliği ile daha etkin yönetileceği düşünülmektedir.

Çıkar Çatışması

Bu araştırmada, verilerin toplanması, sonuçların yorumlanması ve makalenin yazılması süreçlerinde herhangi bir çıkar çatışması alanı bulunmamaktadır. Araştırmada ele alınan konu kapsamında herhangi bir kurum maddi ve manevi olarak zan altında bırakılmamıştır.

Yazarlık Katkısı

Makalede; araştırma sorularının oluşturulması, literatürün taranması, yöntemin belirlenmesi, verilerin toplanması, bulguların analiz edilmesi ve yorumlanması süreçleri tüm yazarların katkısı ile sağlanmıştır.

Kaynakça

- Altinkaynak, H. (2008). *Türk edebiyatında yazarlar ve şairler sözlüğü: Türk edebiyatında kim kimdir?* Doğan Kitap.
- Artan, G. (1989). Soyadı kullanmayan ve soyadı değişen yazarların soyadını bulma kılavuzu. *Türk Kütüphaneciliği*, 3(3), s. 137-152. www.tk.org.tr/index.php/TK/article/download/1274/1267
- Bennett, R., Dittrich, C. H., O'Neill, E. T. ve Tillett, B. B. (2006, 31 Ağustos). *VIAF (Virtual international authority file): Linking die Deutsche Bibliothek and Library of Congress name authority files*. <http://origin-archive.ifla.org/IV/ifla72/papers/123-Bennett-en.pdf>
- Berker, A. ve Parmaksızoğlu, İ. (1958). *Yazma ve eski basma kitapların tasnif ve fişleme kılavuzu ve İslam dini ilimleri cetveli*. Maarif Vekaleti.
- Bibliyografya. (2019). *Yazar biyografileri*. <https://www.biyografya.com/biyografiler/>
- Binark, N. ve Arslanbek, S. (1971). *Tanzimattan bugüne Türk yazı hayatında takma adlar indeksi*. Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Bloomberg, M. ve Evans, G. E. (1989). *Kütüphane teknisyenleri için teknik hizmetlere giriş*. (N. Tuncer, Çev.). Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Bourdon, F. ve Boulet, V. (2011, 30 Haziran). *VIAF: A hub for a multilingual access to varied collections. in world library and information congress: 78th IFLA general conference and assembly*. <https://cf-www.ifla.org/past-wlic/2011/79-bourdon-en.pdf>
- Burke, S. K. ve Shorten, J. (2010). Name authority work today: A comparison among types of academic libraries. *Library Resources & Technical Services* 54(1), 4–20. <https://journals.ala.org/index.php/lrts/article/view/5050>
- Byrum Jr. J. D. (2009). NACO: a cooperative model for building and maintaining a shared name authority database. *Cataloging & Classification Quarterly*, 38(3-4), 237-249. https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1300/J104v38n03_18

- Carrasco, R. C., Serrano, A. ve Buergo, R. C. (2016). A Parser for authority control of author names in bibliographic records. *Information Processing & Management*, 52(5), 753-764. <https://doi.org/10.1016/j.ipm.2016.02.002>
- Çakır, F. (2000). *Sosyal Bilimlerde İstatistik*. Alfa.
- Dursun, A. (1991). *Yetke dizimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Erünsal, İ. E. (1995). Yazma eserlerin kataloglanmasında karşılaşılan güçlükler I: Eser ve müellif adının tespiti. *Hakkı Dursun Yıldız armağanı* içinde (ss. 233-243). Marmara Üniversitesi.
- Functional Requirements for Bibliographic Data. (2013). http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frad/frad_2013.pdf
- Functional Requirements and Numbering of Authority Records. (2013). *Functional requirements for authority data: A conceptual model*. http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frad/frad_2013.pdf
- Güntekin, R. N. (1989). Hatıra defteri. *Argos Dergisi*, 16. <https://core.ac.uk/download/pdf/38330223.pdf>
- Hakbilen, N. (1984). Kütüphanelerimizin yazar adlarıyla ilgili sorunları. *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*, 4, 158-165.
- Hamzaoğlu, G. (2015). *Şarkiyat yazarlarında otorite dizin sorunu: Ankara Üniversitesi örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Hickey, T. B. ve Toves, J. A. (2014, Temmuz/Ağustos). Managing ambiguity in VIAF. *D-Lib Magazine*, 20(7/8). Doi: 10.1045/july2014-hickey_
- Hu, L., Tam, O. ve Lo, P. (2004) Chinese name authority control in Asia: An overview. *Cataloging & Classification Quarterly*, 39(1-2), 465-488. Doi: 10.1300/J104v39n01_14
- Johnston, S. H. (1989). Current offerings in automated authority control: A survey of vendors. *Information Technology and Libraries*, 8(3), 236- 264. <https://search.proquest.com/docview/215839946?accountid=15410>
- Keseroğlu, H. (2006). *Kataloglama kuralları: Anglo- Amerikan kataloglama kuralları 2*. (Gözden geçirilmiş genişletilmiş 4. bs). Mep Kitap.
- Loesch, M. F. (2011). VIAF (The virtual international authority file) – <http://viaf.org>. *Technical Services Quarterly*, 28(2), 255-256. Doi: 10.1080/07317131.2011.546304
- MacEwan, A. (2013, 4 Kasım). *Discussion paper for PCC Policy Committee: ISNI, VIAF and NACO and their relationship to ORCID*. <http://www.loc.gov/aba/pcc/documents/ISNI%20PoCo%20discussion%20paper%202013.docx>
- Miksa, S. (2008). A survey of local library cataloging tool and resource utilization. *Journal of Education for Library and Information Science*, 49(2), 128-146. <http://www.jstor.org/stable/40323781>
- Online Computer Library Center [OCLC]. (2012). *VIAF: Fichier d'autorité internationale virtuel*. <https://www.oclc.org/research/activities/viaf.html>
- Özel, N. (2015). Bilginin düzenlenmesine yönelik yeni bir standart: Resource Description and Access (RDA). *Bilgi Dünyası*, 16(1), 23-44. <https://bd.org.tr/index.php/bd/article/view/86/79>
- Soy Adı Kanunu, T. C. *Resmi Gazete* (2741, 2 Temmuz 1934).

- Rowley, J. (1996). *Bilginin düzenlenmesi, bilgi erişime giriş* (S. Karakaş, Çev.). Türk Kütüphaneciler Derneği Ankara Şubesi.
- Sefercioğlu, N. (2003). *Kataloglama için kurallar*. Milli Kütüphane.
- Sefercioğlu, N., Çapar, B. ve Ertunç, A. (1980). *Kataloglama kuralları*. TÜRDOK.
- Snyman, M. M. M. ve van Rensburg, M. J. (2000). Revolutionizing name authority control. *Proceedings of the fifth ACM Conference on Digital Libraries*, 185-194. <https://doi.org/10.1145/336597.336660>
- Taylor, A. G. ve Tillett, B. B. (2004). *Authority control in organizing and accessing information: definition and international experience*. Psychology Press.
- Thompson, K. J. (2016). More than a name: A content analysis of name authority records for authors who self-identify as trans. *Library Resources & Technical Services*, 60(3), 140-155. <https://doi.org/10.5860/lrts.60n3.140>
- Tillett, B. B. (1989). Considerations for authority control in the online environment: *Cataloging & Classification Quarterly*, 9(3), 1-11. Doi: 10.1300/J104v09n03_01.
- Tillett, B. B. (2000). *Authority control on the Web*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED454864.pdf>
- Tillett, B. B. (2004). Authority Control: State of the Art and New Perspectives. *Cataloging & Classification Quarterly*, 38(3-4), 23-41. Doi: 10.1300/J104v38n03_04
- Tsui, S. L. ve Hinders, C. F. (1999). Cost-effectiveness and benefits of outsourcing authority control. *Cataloging & Classification Quarterly*, 26(4), 43-61. https://doi.org/10.1300/J104v26n04_04The Getty Research Institute (2017, 7 Mart). Union list of artist names. <https://www.getty.edu/research/tools/vocabularies/ulan/>
- Weber, J. (2004). LEAF: Linking and exploring authority files. *Cataloging & Classification Quarterly*, 38(3-4), 227-236. Doi: 10.1300/J104v38n03_17
- Wells, K. L. (2001). Authority control in Mississippi public and academic libraries. *Technical Services Quarterly*, 18(2), 1-14. Doi: 10.1300/J124v18n02_01
- Williams, H. (2010). Cleaning up the catalogue. *Library & Information Update*, 9(1), 46-48. <http://eprints.lse.ac.uk/27853/>
- Wolverton, R. (2005). Authority control in academic libraries in the United States: A survey. *Cataloging & Classification Quarterly*, 41(1), 111-131. Doi: 10.1300/J104v41n01_06
- Yalmanoğlu, N. (1987). *Değişik edebiyatların yazarlarına göre Dewey sınıflama numaraları dizini*. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Zhu, L. ve Von Seggern, M. (2005). Vendor-supplied authority control: Some realistic expectations. *Technical Services Quarterly*, 23(2), 49-65. Doi: 10.1300/J124v23n02_04